

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

20 вересня 2018 р.

Київ

№ 499 -р

Про закриття
провадження у справі

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 130-26.13/127-16 про порушення державним підприємством «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» (далі – ДП «МА «Бориспіль», Аеропорт) законодавства про захист економічної конкуренції та подання Департаменту досліджень і розслідувань ринків невиробничої сфери від 03.08.2018 № 130-26.13/127-16/272-спр.,

ВСТАНОВИВ:

1. ПРЕДМЕТ СПРАВИ

- (1) Розпорядженням державного уповноваженого Комітету від 28.07.2016 № 07/203-р розпочато розгляд справи № 130-26.13/127-16 за ознаками вчинення ДП «МА «Бориспіль» порушення, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку спеціалізованих послуг у Міжнародному аеропорту «Бориспіль» шляхом застосування різних умов до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин.
- (2) ДП «МА «Бориспіль» надавало знижки у вигляді знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів за обслуговування повітряних суден і пасажирів у державному підприємстві «Міжнародний аеропорт «Бориспіль» (далі – Аеропортові збори) лише Приватному акціонерному товариству «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» (далі – ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»). За наявності ознак монопольного (домінуючого) становища на ринку спеціалізованих послуг на території Міжнародного аеропорту «Бориспіль», такі дії ДП «МА «Бориспіль» містили ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (3) Відповідач у справі ДП «МА «Бориспіль» є державним підприємством цивільної авіації України, входить до сфери управління Міністерства інфраструктури України.
- (4) ДП «МА «Бориспіль» є юридичною особою, має самостійний баланс, свій розрахунковий та інші рахунки (в тому числі валютні), власну печатку, емблему і штампи єдиних зразків зі своїм найменуванням, ідентифікаційний код 20572069.

- (5) Відповідно до Статуту ДП «МА «Бориспіль», затвердженого Міністерством інфраструктури України наказом від 29.06.2011 № 179 та зареєстрованого Виконавчим комітетом Бориспільської міської ради Київської області від 29.06.2011, основною метою діяльності ДП «МА «Бориспіль» є наземне обслуговування повітряних суден авіакомпаній, що використовуються на внутрішніх, міждержавних і міжнародних повітряних лініях, забезпечення авіаційної безпеки та безпеки польотів.
- (6) Отже, ДП «МА «Бориспіль» є суб'єктом господарювання, у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», який здійснює діяльність щодо обслуговування повітряних суден і пасажирів, пов'язану із забезпеченням посадки-зльоту повітряних суден, обслуговування пасажирів в аеровокзалі, має сертифікат аеродрому від 26.05.2014 № АП 09-01, виданий Державною авіаційною службою України, який засвідчує, що аеродром придатний до експлуатації та прийому повітряних суден, обладнаний посадковими системами.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

- (7) Аналіз та дослідження становища ДП «МА «Бориспіль» під час надання спеціалізованих послуг у Міжнародному аеропорту «Бориспіль» здійснювався відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку (далі – Методика), затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605, з урахуванням пункту 2.2 цієї Методики, згідно з яким етапи визначення монопольного (домінуючого) становища, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.
- (8) Об'єктом для визначення монопольного (домінуючого) становища є ДП «МА «Бориспіль».
- (9) Відповідно до статті 1 Повітряного кодексу України (далі - **Кодекс**):
 - 1) аеродром** - поверхня земної або водної ділянки, на якій розміщені будівлі, споруди та обладнання, яка призначена повністю або частково для вильоту, прибуття та руху по цій поверхні повітряних суден;
 - 2) аеропорт** - комплекс споруд, призначених для приймання, відправлення повітряних суден та обслуговування повітряних перевезень, що має для цих цілей аеродром, інші наземні споруди та необхідне обладнання;
 - 3) експлуатант аеропорту** - юридична особа, що є утримувачем сертифіката аеродрому та має сертифікат на право здійснення діяльності з наземного адміністрування в аеропорту. Експлуатант аеропорту може мати також інші сертифікати та здійснювати інші види аеропортової діяльності, крім визначених у цьому абзаці;
 - 4) користувач аеропорту (аеродрому)** - юридична або фізична особа, що здійснює повітряні перевезення пасажирів, пошти, вантажу або виконує інші види польотів;
 - 5) наземне обслуговування** - послуги з наземного обслуговування повітряних суден, екіпажу, пасажирів, вантажу, багажу, пошти, що надаються користувачам аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами.
- (10) Згідно зі статтею 66 Кодексу:

керівник експлуатанта аеродрому несе відповідальність за забезпечення безпеки польотів, контроль за станом приаеродромної території, будівництвом об'єктів, діяльністю суб'єктів на аеродромі та на приаеродромній території, контроль за дотриманням вимог щодо встановлення і розміщення маркірувальних знаків та радіотехнічних пристроїв, підтримання встановленого порядку виконання і

забезпечення польотів на аеродромі та здійснює координацію діяльності на аеродромі підприємств і організацій;

З метою забезпечення безпеки польотів керівник експлуатанта аеродрому є незалежним у прийнятті рішень щодо забезпечення безпеки авіації на аеродромі; Експлуатант аеродрому не має права вживати дискримінаційних заходів та обмежувати права користувачів аеропорту, суб'єктів з наземного обслуговування.

- (11) Відповідно до статті 70 Кодексу експлуатант аеропорту забезпечує прийняття та відправку повітряних суден, організацію наземного обслуговування повітряних суден, пасажирів, екіпажів, багажу, вантажу та пошти, повинен мати для цього аеродром, споруди, обладнання, техніку, персонал і може включати розташовані на його території об'єкти системи організації повітряного руху, метеорологічного обслуговування, вертолітні майданчики, під'їзні колії із смугами відведення, об'єкти соціальної сфери та інші спорудження і об'єкти.
- (12) Згідно з частиною другою статті 78 Кодексу, з метою забезпечення контролю держави за монополістичною діяльністю у сфері надання послуг в аеропорту встановлюється перелік спеціалізованих послуг, які належать до ринків, що перебувають у стані природних монополій, та можуть надаватися лише в аеропортах. Перелік таких спеціалізованих послуг встановлюється Кабінетом Міністрів України.
- (13) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» до сфери діяльності суб'єктів природних монополій належать спеціалізовані послуги аеропорту за переліком, який визначається Кабінетом Міністрів України.
- (14) ДП «МА «Бориспіль» є суб'єктом природної монополії в частині надання спеціалізованих послуг аеропорту.
- (15) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 № 590 «Про затвердження переліку спеціалізованих послуг аеропортів» до спеціалізованих послуг аеропортів, що є сферою діяльності суб'єктів природної монополії, відносяться такі послуги:
 - 1) забезпечення посадки, зльоту повітряного судна (далі – ПС);
 - 2) забезпечення авіаційної безпеки;
 - 3) забезпечення приймання, зберігання, контролю за якістю та видачі авіаційного пального для заливу у паливозаправник або заправлення баків ПС;
 - 4) забезпечення наднормативної стоянки ПС;
 - 5) забезпечення обслуговування пасажирів в аеровокзалі.
- (16) Отже, спеціалізовані послуги аеропорту надаються виключно аеропортом, як суб'єктом природної монополії, та є відповідним, взаємодоповнюючим комплексом послуг, які аеропорт надає суб'єктам авіаційної діяльності.

4. АНАЛІЗ ДІЙ ДП «МА «БОРИСПІЛЬ» НА РИНКУ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПОСЛУГ АЕРОПОРТУ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ДО АВІАКОМПАНІЙ ЗНИЖУВАЛЬНИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ДО АЕРОПОРТОВИХ ЗБОРІВ

- (17) Комітетом досліджено питання надання аеропортами України знижувальних коефіцієнтів до граничних ставок аеропортових зборів за обслуговування повітряних суден і пасажирів в аеропортах України.
- (18) Відповідно до розділу I наказу Міністерства транспорту і зв'язку України від 26.03.2008 № 337 «Про встановлення аеропортових зборів за обслуговування повітряних суден і пасажирів у державному підприємстві «Міжнародний аеропорт «Бориспіль», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 22.04.2008 за № 349/15040 (далі – Наказ № 337), за аеропортове обслуговування повітряних суден (далі – ПС) і пасажирів, пов'язане із забезпеченням: посадки-зльоту ПС,

- обслуговування пасажирів в аеровокзалі, наднормативної стоянки ПС, авіаційної безпеки, стягуються аеропортові збори.
- (19) Наказом затверджені такі аеропортові збори за обслуговування повітряних суден і пасажирів у ДП «МА «Бориспіль»:
- збір за посадку-зліт повітряних суден;
 - збір за обслуговування пасажирів в аеровокзалі;
 - збір за забезпечення авіаційної безпеки;
 - збір за наднормативну стоянку повітряних суден.
- (20) У пункті 3.3 розділу III Наказу № 337 встановлено, що аеропортові збори є граничними. З метою стимулювання авіакомпаній як комерційних партнерів аеропорту за рішенням керівника аеропорту до граничних ставок цих Аеропортових зборів при виконанні регулярних рейсів можуть застосовуватись знижувальні коефіцієнти до 0,2, виходячи з економічної ефективності та з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, а також з урахуванням ціни квитка.
- (21) Відповідно до частини третьої статті 66 Кодексу експлуатант аеродрому не має права вживати дискримінаційних заходів та обмежувати права користувачів аеропорту, суб'єктів з наземного обслуговування.
- (22) Згідно зі статтею 78 Кодексу експлуатанти аеропорту (аеродрому), виходячи з організаційно-технічних можливостей зобов'язані створити суб'єктам авіаційної діяльності, що провадять діяльність в аеропорту, рівні умови користування аеропортом та аеродромом, якщо інше не передбачено законодавством.
- (23) За поясненнями Міністерства інфраструктури України, положення Наказу № 337 стосуються всіх авіакомпаній, які здійснюють регулярні рейси з/до аеропорту. Відповідно до пункту 3.3 Наказу № 337 застосування знижувальних коефіцієнтів здійснюється за рішенням керівника аеропорту з метою стимулювання авіакомпаній як комерційних партнерів, виходячи з економічної ефективності та з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, а також з урахуванням ціни квитка. Застосування знижувальних коефіцієнтів є виключно правом аеропорту та розглядається після відповідного звернення авіакомпанії.
- (24) Відповідно до наданої ДП «МА «Бориспіль» інформації щодо фактичного надання знижок/знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів та зборів за наземне обслуговування, протягом 2013 – 2016 років ДП «МА «Бориспіль» надавало знижки/знижувальні коефіцієнти до аеропортових зборів, зокрема до збору за посадку-зліт ПС, збір за обслуговування пасажирів у терміналі лише приватному акціонерному товариству «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» (далі – ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»).
- (25) Також згідно з інформацією ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» ... (конфіденційна інформація).
- (26) Відповідно до інформації, отриманої від інших вітчизняних та іноземних авіакомпаній, які протягом 2013 – 2015 років та 3 місяців 2016 року обслуговувались у ДП «МА «Бориспіль» і здійснювали регулярні рейси, знижки у вигляді знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів ДП «МА «Бориспіль» до їхніх авіакомпаній не застосовувало.
- (27) Також деякі авіакомпанії наголошували, що ДП «МА «Бориспіль» застосовує знижки у вигляді знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів лише до однієї авіакомпанії.
- (28) Крім того, відповідно до інформації товариства з обмеженою відповідальністю «Авіаційна компанія «Роза вітрів» (далі – ТОВ «Авіаційна компанія «Роза вітрів», Товариство), Товариство отримало відмову щодо застосування знижувального коефіцієнта 0,2 до аеропортових зборів при виконанні регулярних рейсів від

- ДП «МА «Бориспіль» та надало на підтвердження копію листування з ДП «МА «Бориспіль».
- (29) Так, відповідно до листа ТОВ «Авіаційна компанія «Роза вітрів» від 07.02.2013 № 13/02-243, Товариство звернулось до ДП «МА «Бориспіль» із проханням розглянути можливість застосування знижувального коефіцієнта 0,2 до аеропортових зборів при виконанні регулярних рейсів ТОВ «Авіаційна компанія «Роза вітрів» за маршрутом Київ – Дубай – Київ, Київ – Енфіда – Київ, Київ – Спліт – Київ, Київ – Пула – Київ, Київ – Дубровник – Київ.
- (30) У відповідь на цей лист ДП «МА «Бориспіль» повідомило ТОВ «Авіаційна компанія «Роза вітрів»: «У відповідності до Наказу Міністерства інфраструктури України № 745 від 19.12.2012р. та Наказу Міністерства транспорту та зв'язку України № 337 від 26.03.2008р. керівництво ДП МА «Бориспіль» веде роботу над затвердженням програми заохочення авіаперевізників, що передбачатиме застосування знижувального коефіцієнта, з метою стимулювання авіакомпаній як комерційних партнерів аеропорту».
- (31) Також ДП «МА «Бориспіль» зазначило, що «на етапі розробки програми до уваги приймалися рекомендації ІАТА, у яких зазначено, що заохочувальні програми із застосуванням знижок повинні бути офіційно затвердженими та опублікованими, не нести в собі дискримінаційного характеру по відношенню до інших авіакомпаній, бути прозорими та доступними для всіх авіакомпаній. Щойно зазначена програма буде затверджена, ДП МА «Бориспіль» повідомить усі авіакомпанії про її наявність та опублікує умови програми на офіційному сайті».
- (32) Водночас, незважаючи на такі підстави для відмови ТОВ «Авіаційна компанія «Роза вітрів», ДП «МА «Бориспіль» протягом 2013 – 2016 років надавало знижки у вигляді знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України».
- (33) Також ДП «МА «Бориспіль» на звернення публічного акціонерного товариства «Авіаційна компанія «Дніпроавіа» (далі – ПАТ «АК «Дніпроавіа») щодо можливості надання знижок на Аеропортові збори, у зв'язку з виконанням ПАТ «АК «Дніпроавіа» регулярних рейсів Бориспіль – Софія – Бориспіль та Бориспіль – Бухарест – Бориспіль, у листопаді 2016 року повідомило ПАТ «АК «Дніпроавіа», що «питання надання знижок на аеропортові збори та інші засоби стимулювання авіаперевізників є комплексним питанням та потребує детального та всебічного вивчення та опрацювання. З огляду на зазначене, Аеропорт продовжує роботу в цьому напрямку та готовий буде повідомити про нові можливості отримання будь-яких знижок або заохочень протягом 2017 року».
- (34) Відповідно до пояснень ДП «МА «Бориспіль», *«рішенням Господарського суду м. Києва від 23.07.2013 у справі № 910/9099/13, що залишено без змін постановою Київського апеляційного господарського суду від 06.11.2013 та постановою Вищого господарського суду України від 12.03.2014, встановлено, що Додаткові угоди укладені ДП «МА «Бориспіль» з ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України», діють в редакції Протоколу розбіжностей, та відповідно, застосовуються знижувальні коефіцієнти до аеропортових зборів».*
Враховуючи положення статті 13 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», ДП «МА «Бориспіль» було зобов'язане виконати рішення суддів та застосовувати знижувальні коефіцієнти до аеропортових зборів для ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України».
- (35) Отже, ДП «МА «Бориспіль» застосовувало знижувальні коефіцієнти до Аеропортових зборів лише до однієї авіакомпанії – ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України». Це відбувалось неопублічно, непрозоро, за відсутності будь-яких встановлених критеріїв розрахунку розміру знижок до Аеропортових зборів для авіакомпаній.

- (36) Причинами виникнення й умовами, що сприяли вчиненню ДП «МА «Бориспіль» дій, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, була відсутність прозорих та недискримінаційних умов застосування ДП «МА «Бориспіль» до авіакомпаній при виконанні ними регулярних рейсів знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів за обслуговування повітряних суден і пасажирів у ДП «МА «Бориспіль».

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (37) Під час розгляду справи № 130-26.13/127-16 Комітетом з метою припинення дій ДП «МА «Бориспіль», які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, усунення причин виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють, надано Аеропорту рекомендації від 14.06.2017 № 18-рк:
- розробити та затвердити в установленому порядку прозорі і недискримінаційні умови застосування ДП «МА «Бориспіль» до авіакомпаній при виконанні ними регулярних рейсів знижувальних коефіцієнтів до аеропортових зборів за обслуговування повітряних суден і пасажирів у ДП «МА «Бориспіль».
- (38) Листом від 21.08.2017 № 01-22/5-30 Аеропорт повідомив Комітет, що у ДП «МА «Бориспіль» діє «Положення про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, що стягуються у ДП «МА «Бориспіль» від 05.05.2017 № 01-07-102 (далі – Положення 2).
- (39) З метою з'ясування питань наявності/відсутності у Положенні 2 дискримінаційних критеріїв та/або умов, які встановлюють перепони в отриманні авіакомпаніями на рівних умовах знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів та/або проблемних питань, пов'язаних з отриманням знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів під час дії Положення 2, в Комітеті було проведено засідання круглого столу з обговорення Положення 2 про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, що стягуються у ДП «МА «Бориспіль».
- (40) Під час засідання круглого столу деякі авіакомпанії повідомили про умови та критерії Положення 2, які створюють для них перепони в отриманні знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, та щодо проблемних питань, пов'язаних з отриманням знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів в Аеропорту, та висловили пропозиції щодо змін умов та критеріїв Положення 2.
- (41) Також деякими авіакомпаніями була надана Комітету відповідна інформація про умови та критерії Положення 2, які створюють для них перепони в отриманні знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, та щодо проблемних питань, пов'язаних з отриманням знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів в Аеропорту, та висловили пропозиції щодо змін умов та критеріїв Положення 2.
- (42) Відповідно до наданої ДП «МА «Бориспіль» інформації: *«З моменту затвердження Положення з метою встановлення знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів до ДП «МА «Бориспіль» із відповідними зверненнями звернулись наступні авіакомпанії: WIZZ AIR HUNGARY, ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України», AIR FRANCE, KLM ROYAL DUTCH AIRLINES, QATAR AIR WAYS, LOT, ADRIA, RYANAIR. Чартерні авіаперевізники: ТОВ «Авіакомпанія «Азур ейр Україна», ТОВ «Ян Ейр», ТОВ «Атласджет Україна». «ДП «МА «Бориспіль» не відмовив жодному авіаперевіснику, який звертався щодо надання знижувальних коефіцієнтів на умовах Положення.*

Проте до Аеропорту звернулось кілька авіаперевізників, які бажали отримувати знижки не на умовах Положення, погодженого з авіаперевізниками та Міністерством інфраструктури України:

- Чартерні авіаперевізники: «Азур Ейр Україна», ТОВ «Ян Ейр», ТОВ «Атласджет Україна».

- Регулярний авіаперевізник: RYANAIR.

Щодо запитів чартерних перевізників, то ДП «МА «Бориспіль» повідомило, що «Положення наразі не передбачає застосування знижувальних коефіцієнтів при виконанні чартерних рейсів, жоден з авіаперевізників, які виконують рейси з/до ДП «МА «Бориспіль», не отримує знижки до аеропортових зборів при виконанні чартерних рейсів, впровадження знижувальних коефіцієнтів до чартерних рейсів можливе лише за умови внесення змін до фінансового плану Аеропорту...»

Щодо переговорів з RYANAIR ДП «МА «Бориспіль» повідомило, що авіакомпанія RYANAIR звернулась до Аеропорту щодо надання додаткових знижок, які протирічили умовам Положення 2 та надання яких могло б, на думку Аеропорту, призвести до порушення Закону України «Про захист економічної конкуренції». У відповідь ДП «МА «Бориспіль» повідомило RYANAIR, що має можливість надання знижок лише на умовах Положення та надіслало до RYANAIR проект контракту щодо застосування знижувальних коефіцієнтів на умовах Положення. Проте RYANAIR не погодився.

- (43) Отже, відповідно до наданої ДП «МА «Бориспіль» інформації додаткові угоди про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів були укладені з:

- WIZZ AIR HUNGARY;
- ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України»;
- AIR FRANCE;
- KLM ROYAL DUTCH AIRLAINES;
- QATAR AIR WAYS;
- LOT;
- ADRIA.

- (44) Водночас деякі авіакомпанії повідомили Комітет, що не звертались до ДП «МА «Бориспіль», у зв'язку з наявністю у Положенні 2 умов та критеріїв, які встановлюють перепони в отриманні авіакомпаніями знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, та вказали на проблемні питання, пов'язані з отриманням знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, які перешкоджають авіакомпаніям отримувати знижувальні коефіцієнти до Аеропортових зборів у ДП «МА «Бориспіль». Зокрема, це:

- відсутність чіткого механізму застосування відповідних коефіцієнтів до Аеропортових зборів;
- встановлення такого критерію застосування знижувального коефіцієнта до Аеропортових зборів у ДП «МА «Бориспіль», як «Виконання нових міжнародних рейсів»;
- вимога щодо зниження вартості авіаквитків у зв'язку чи внаслідок застосування аеропортом знижувальних коефіцієнтів;
- критерій щодо забезпечення авіаперевізником значних обсягів перевезень (є дискримінаційним по відношенню до середніх та невеликих авіакомпаній).

- (45) У лютому 2018 року на сайті ДП «МА «Бориспіль» було розміщено нове «Положення про застосування Знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, що стягуються у ДП «МА «Бориспіль» (далі – нове Положення) від 01.02.2018.

- (46) Відповідно до наданої ДП «МА «Бориспіль» інформації в процесі розробки нового Положення ДП «МА «Бориспіль» проводило консультації із перевізниками і щодо принципів, і щодо конкретних формулювань.

- (47) Після обговорення проекту нового Положення 30.01.2018 відбулася зустріч перевізників з керівництвом ДП «МА «Бориспіль», під час якої такими перевізниками, як Aegean Airlines, Air Arabia, Air Astana, Air Baltic, BAT «Авіакомпанія «Белавія», Czech Airlines, EL AL Israel Airlines, Georgian Airways, Turkish Airlines, ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України», ТОВ «Авіаційна компанія «Роза вітрів», було підтримано нове Положення, що підтверджується протоколом зустрічі спільної наради авіаперевізників та ДП «МА «Бориспіль» від 30.01.2018 (далі – Протокол).
- (48) Водночас, відповідно до Протоколу, такі авіакомпанії, як AIR FRANCE, KLM, Austrian, Azerbaijan HY, Ellinair, Deutsche Lufthansa, Qatar Airways, не визначились із позицією щодо нового Положення, авіакомпанія «British Airways» - утрималась.
- (49) За результатами аналізу нового Положення встановлено, що воно містить нові підходи та критерії отримання авіакомпаніями знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів та не містить умов, які перешкождали деяким авіакомпаніям звернутися щодо отримання знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, а саме:
- 1) Умови нового Положення, зокрема Запиту на встановлення Знижувальних коефіцієнтів, не містять вимог до авіаперевізників щодо зобов'язання враховувати умови цього Положення при плануванні ціни авіаквитка;
 - 2) У новому Положенні змінено порогові показники кількості пасажирів, відправлених Авіаперевізником регулярними рейсами, досягнення яких надає можливість авіакомпаніям отримувати знижувальні коефіцієнти до збору за обслуговування пасажирів в аеровокзалі.
При цьому, при визначенні загальної кількості відправлених з Аеропорту пасажирів Авіаперевізника, враховуються всі відправлені пасажирів на регулярних рейсах, в тому числі трансферні пасажирів.
 - 3) З нового Положення виключено такий критерій застосування до Авіаперевізника Знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, як «Виконання нових міжнародних рейсів». Натомість встановлено критерій, який передбачає застосування Знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів при збільшенні авіаперевізником кількості перевезених пасажирів.
За поясненням ДП «МА «Бориспіль»: «У новому Положенні критерій «новий рейс» замінено більш широким поняттям «приріст», яке включає в себе приріст за рахунок відкриття перевізниками нових напрямків, так і приріст за рахунок збільшення частотності рейсів або ємності або завантаження повітряних суден на існуючих маршрутах, а також за рахунок виконання новими перевізниками рейсів на маршрутах, які вже експлуатуються іншими перевізниками».
Отже, у новому Положенні враховані зауваження авіаперевізників, воно не містить умов та критеріїв, які містились у Положенні 2 та перешкождали деяким авіаперевізникам в отриманні знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів.
 - 4) Також у новому Положенні встановлено новий термін «Канібалізація пасажирських перевезень» – ситуація, при якій виконання Авіаперевізником регулярних міжнародних рейсів з аеропорту «Бориспіль» на будь-який Ринок супроводжується втратою пасажиропотоку будь-яким іншим Авіаперевізником на даному Ринку». Відповідно до наданих ДП «МА «Бориспіль» пояснень нове Положення розроблено з метою досягнення таких цілей:
 - підвищення конкурентоспроможності ДП «МА «Бориспіль»;
 - збільшення пасажиропотоку ДП «МА «Бориспіль»;
 - збільшення доходів ДП «МА «Бориспіль»;
 - розширення мережі авіаційних маршрутів з/до ДП «МА «Бориспіль»;

- залучення нових авіаперевізників до ДП «МА «Бориспіль»;
- стимулювання авіакомпаній як комерційних партнерів аеропорту.

Виходячи із стратегічних цілей (мети) впровадження нового Положення Аеропорт розробив механізм розрахунку канібалізації, який дозволяє виявляти та стимулювати приріст (збільшення) пасажиропотоку Аеропорту в цілому, який в результаті приводить до збільшення доходів.

5) При цьому пунктом 6.4 нового Положення передбачено, що при виконанні регулярних рейсів Авіаперевізником Аеропорт має право на застосування Знижувальних коефіцієнтів на умовах, передбачених:

- новим Положенням від 01.02.2018;
- Положенням про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, що стягуються у ДП «МА «Бориспіль» від 05.05.2017;
- Положенням про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, що стягуються у ДП «МА «Бориспіль» при виконанні регулярних рейсів від 28.02.2017

(для Авіаперевізників, з якими до набрання чинності новим Положенням були укладені договори про застосування умов попереднього Положення від 05.05.2017 чи Положення про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, що стягуються у ДП «МА «Бориспіль» при виконанні регулярних рейсів від 28.02.2017, за умови, що до таких Авіаперевізників не застосовуються Знижувальні коефіцієнти на умовах, передбачених новим Положенням).

- (50) Отже, ДП «МА «Бориспіль» неодноразово проводило консультації та обговорення з авіакомпаніями, які здійснюють авіаперевезення з/до ДП «МА «Бориспіль», та Міністерством інфраструктури України щодо умов та критеріїв нового Положення.
- (51) Більшість авіаперевізників, які здійснюють авіаперевезення з/до ДП «МА «Бориспіль», підтримали умови та критерії, які містяться в новому Положенні.
- (52) Нове Положення розміщено на сайті ДП «МА «Бориспіль», що забезпечило прозорість надання ДП «МА «Бориспіль» знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів.
- (53) Нове Положення передбачає однаковий порядок застосування його норм для всіх категорій авіаперевізників, які забезпечують в Аеропорту однакові або аналогічні авіаперевезення.
- (54) Нове Положення не містить критеріїв та умов, які перешкоджали деяким авіакомпаніям звернутись до ДП «МА «Бориспіль» із Запитом щодо отримання знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів.
- (55) Отже, під час запровадження ДП «МА «Бориспіль» нового Положення дотримано принципу прозорості, нове Положення не містить дискримінаційних умов та критеріїв надання знижок (знижувальних коефіцієнтів) до Аеропортових зборів для авіакомпаній.
- (56) Відповідно до наданої ДП «МА «Бориспіль» інформації після затвердження нового Положення до Аеропорту з питаннями стосовно отримання знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів звернулись такі авіаперевізники, до яких не застосовувались знижувальні коефіцієнти відповідно до раніше чинного Положення, а саме:
.... (конфіденційна інформація).
- (57) Відповідно до запитів авіаперевізників ДП «МА «Бориспіль» були підготовлені, або знаходяться в процесі підготовки, відповідні додаткові угоди про застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів на умовах нового Положення.
- (58) На 17.04.2018 додаткові угоди підписані ДП «МА «Бориспіль» з ... (конфіденційна інформація) та надіслані відповідним перевізникам на підписання.
З ... (конфіденційна інформація) додаткові угоди підписані обома сторонами.

З авіакомпанією ... (конфіденційна інформація) ДП «МА «Бориспіль» підписана угода, яка відповідно до умов нового Положення передбачає застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів після надання авіаперевізником Запиту на встановлення знижувальних коефіцієнтів.

- (59) Крім того, до ДП «МА «Бориспіль» з питаннями стосовно отримання знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів на умовах нового Положення звернулись також авіаперевізники, до яких застосовувались знижувальні коефіцієнти згідно з раніше чинними редакціями Положень, а саме:
.... (конфіденційна інформація).
- (60) ... (конфіденційна інформація).
- (61) ... (конфіденційна інформація).
- (62) Водночас ДП «МА «Бориспіль» повідомило, що такі авіакомпанії, як:
- (63) ... (конфіденційна інформація),
з якими ДП «МА «Бориспіль» були укладені договори (додаткові угоди) щодо застосування знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, коли діяли попередні Положення, не звертались до ДП «МА «Бориспіль» щодо переукладання договорів на отримання знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів за новим Положенням.
- (64) ДП «МА «Бориспіль» повідомило, що буде продовжувати застосовувати знижувальні коефіцієнти до Аеропортових зборів до цих компаній в розмірі та строки, встановлені відповідно до укладених договорів, в разі відсутності звернення від цих перевізників щодо застосування знижувальних коефіцієнтів відповідно до нового Положення.
- (65) За результатами аналізу інформації, отриманої від суб'єктів господарювання, які здійснюють авіаперевезення з/до ДП «МА «Бориспіль», скарг та інформації від суб'єктів господарювання щодо наявності в новому Положенні дискримінаційних та/або нерівних умов та критеріїв на запити Комітету не надійшло. Більшість суб'єктів господарювання, які здійснюють авіаперевезення з/до ДП «МА «Бориспіль», позитивно відреагували на нове Положення.
- (66) Отже, після введення ДП «МА «Бориспіль» нового Положення більшість авіакомпаній, які здійснюють авіаперевезення з/до ДП «МА «Бориспіль», звернулись із запитом щодо отримання знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів, та на цей час сторонами здійснюється підготовка та підписання таких договорів (додаткових угод).
- (67) Отже, рекомендації Комітету від 14.06.2017 № 18-рк виконано.
- (68) За таких умов, враховуючи, що в Комітеті відсутня інформація, яка б свідчила, що дії ДП «МА «Бориспіль» щодо надання знижок у вигляді знижувальних коефіцієнтів до Аеропортових зборів лише одній авіакомпанії - ПрАТ «Авіакомпанія «Міжнародні авіалінії України» призвели до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, чи завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, та ДП «МА «Бориспіль» вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» підлягає закриттю.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46, 48 і 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

Закрити провадження у справі № 130-26.13/127-16.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

В. о. Голови Комітету

М. НІЖНІК